

Závažné omyly a nepravdy „Příběhu rodiny Huga Salm-Reifferscheidta“

Příspěvek ke kolaboraci německé šlechty s III. říší

(Polemika se studií Dity Jelínkové, *Securitas imperii* 18, 01/2011, str. 42–68. Ústav pro zkoumání dějin totalitních režimů v Praze)

Jiří Jaroš Nickelli, ČSOL Brno

Úvodem

Již po dvaceti letech šetřený případ rodiny německého šlechtice starohraběte a knížete Hugo Nikolause Leopolda Siegfrieda Karla Josepha Marii Salm-Reifferscheidta s přídomkem Raitz, z jihomoravského Rájce nad Svitavou (dnes sloučený Rájec-Jestřebí) vyvolává v úředních, soudních, odborných i laických kruzích řadu otazníků. Lví podíl na tom má restituční, jež je dle autora protiobrazem naplnění prezidentských dekretů, které se proti České republice domáhají jeho dcery Marie Elisabeth Salm-Reifferscheidt-Raitz a Ida Schoeller, rozená Salm-Reifferscheidt-Raitz, spolu s vnukem Hugonem, synem Hugona Marii, syna Hugona Nikolause Salma. Čtvrtá původní restituentka, Elisabeth Hartig, rozená Salm-Reifferscheidt-Raitz, již zesnula. *Uvádím to, protože během dlouhého období sporů o rájeckého knížete došlo k alarmujícím ztrátám – a dokonce i krádežím! – reálií a dokumentace, v celkové odhadované hodnotě cca třičtvrti milionu korun, týkající se protektorátní éry knížecí rodiny Salmů*, které mimo jiné šetřila Policie České republiky a zabývá se jimi též Ministerstvo vnitra České republiky. Tyto krádeže přispěly nezanedbatelným podílem k zatemnění – a někdy i selhání – případu rodiny Salmů za protektorátu. 1)

Studie pečlivé badatelky **Dity Jelínkové**, otištěná ve sborníku „*Securitas imperii*“, na str. 42–68, je nepochybně relativně fundovaně založena na dosti podrobné interpretaci – žel však jen části dochovaných úředních dokumentů. Autorka správně vypočítává studované prameny a fondy od Archivu kanceláře prezidenta republiky až po fond NSDAP Letovice, původně uložený v pobočce Moravského zem. archivu v Kunštátě a dnes uložený v brněnské centrále archivu. Studie autorky doplňuje v tomto směru řadu již vydaných prací, počínaje publikací brněnského badatele Dr. Stehlíka z roku 2003, přes studii ve sborníku CUI BONO Restituční I, II autorky Mgr. Nečasové, až po studii doc. Bendy „Restituční majetku bývalých šlechtických rodů po roce 1989“, vydané jako spis Studií Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky. 2)

Na druhé straně však je nutno předeslat, že autorce chybějí anebo nezná některé korunní prameny – z nichž nejdůležitější je tzv. protokol 5 komisařů bezpečnostní komise MNV Rájec z roku 1945, nebo vojenské kmenové listy Hugo Salma z Vojenského ústředního archivu v Praze-Invalidovně, z fondu Archivu bezpečnostních složek autorka nerozebírá důležitou zprávu dr. Mráze brněnské ústředny bezpečnosti z r. 1947 – a jiné.

Dále autorka nesprávně – a de facto nepravdivě – interpretuje nacistické složky DAF, BDO a zejména NSRKB, kterou mylně považuje za pouhý říšský veteránský spolek bez souvislosti s NSDAP, přičemž pravdou je opak. Autorka rovněž necituje nebo nezná instrukce Ministerstva vnitra ČSR k posuzování tzv. jiných složek fašistických (nacistických), které mají určující význam pro posuzování kolaborace Hugo Salma za protektorátu. Autorka navíc vůbec nezná činnou finanční podporu Hugo Salma nacistického wehrmachtu velkými peněžními dávkami, dále nezná přijímání zvláštních říšských dávek tzv. Reichshilfe rodinou Hugo Salma za protektorátu, neví, že tzv. Zwangsverwaltung bylo nikoli diskriminační, nýbrž vojensko-hospodářské opatření říše, neví, že Hugo Salm – i přes nemoc a vnučenou správu – dále zůstal výsostným majitelem panství nezbařeným majetkových a rozhodovacích práv, atd. atd. I tyto závažné nedostatky však neubírají na kvalitě jiných zpracovaných částí studie, které autorka poctivě zpracovala – například určité partie vyšetřování Hugo Salma, například při jeho domácí internaci, kterou rovněž pravdivě dokládá.

Sám jsem se případu přehledně věnoval – mimo článků v Národním osvobození – v pracích „Bund Deutscher Osten, Zločinecký nacistický svaz a Blanensko“ ve Sborníku Muzea Blansko 2001, a v pracích „Heslář nacistů Blanenska“ Blansko–Brno 2004, a v samizdatech „Nálezy kauzy Salm“, „Medaile Řádu Koruny krále Zvonimíra“ a „Pana novináře Kladio na antifasisty“. Terén Rájce a některé pamětníky jsem poznal a vyslechl. Terénním výzkumem jsem získal soubor fotografií válečné svatby Idy Salm-Reifferscheidt s válečnickem wehrmachtu příslušníkem kozáckého sboru začleněného do Waffen SS wehrmachtu, synem majitele sousedního panství Philippem von Schoellerem, nedávno zesnulým ve Vídni. Tento soubor fotografií pochopitelně autorka nezná. Takto jí nebylo dopřáno rozkrýt fašistické prostředí svatby s některými účastníky za osobní přítomnosti Hugo Salma a jeho manželky na této svatbě. To však autorka pochopitelně znát nemůže, a proto její závěry, založené výhradně na části úředních dokumentů – jak sama správně uvádí – nemohou operovat s těmito jinde zjištěnými fakty. Necituje však ani oddací list Idy Salmové, publikovaný r. 2003 P. Stehlíkem, jenž toto verifikuje.

Poručenství Hugo Salma, bankrot panství, národnostní poměry panství Rájec

Při líčení případu Hugo Salma autorka počíná svůj obraz narozením Hugona Nikolause Salm-Reifferscheidta v Blansku 14. října 1893. Autorka správně uvádí, že roku 1903 získal nezletilý Hugo Salm majetek i predikát knížete – přesně starohraběte a knížete – „Altgraf und Fürst“. Titul starohraběte patřil nejen na Moravě ke

vzácným titulům a mladý kníže se takto stal jedním z hodnotně společensky nejvýše postavených osobností Moravy v rámci zaniklé rakousko-uherské monarchie. *Autorka ovšem ke škodě věci nerozebírá, za jakých okolností mladý Hugo Salm statky získal. Již předtím se panství Rájec dostalo do ekonomického bankrotu, a dle některých informátorů údajně otec Hugo Salma pro tento bankrot skončil dobrovolným odchodem. Panství převzal do poručenské správy jeho strýc Adalbert hrabě Sternberg. Tento bankrot se nikdy žádnému plnomocníku nepodařilo vyrovnat. Některé řádově několikamilionové dluhy státu a věřitelům zůstaly nesplaceny i po roce 1945.* A to i přes vzorné hospodaření jak Adalberta Sternberga, tak i pozdějším osvěceneným hospodaření Karla Belcrediho, kteří se snažili dluhy vyrovnávat a minimalizovat. To vše je doloženo v archivních dokumentech panství, i např. ve fondu archivu v Blansku. Údaj o těchto značných dluzích měl Hugo Salm zapsán dokonce i v úmrtním listu. 3)

Při charakteristice národnostních poměrů panství se autorka neubráníla jistě nepřesnosti, a to i přes citaci zprávy AKPR D 3038/40, inv. č. 1124, příl. G 5 atd., viz pozn. autor. 3. Vycházela z údaje, že panství se nachází v ryze českém kraji, „kde vůbec není žádných Němců, anebo jenom velmi poskrovnu“. Toto generalizující tvrzení zprávy je určitým způsobem zavádějící. Právě v okolí Rájce, Černé Hory, Blanska, i v širším okolí žilo jisté množství Němců, kteří pro své roztroušení za protektorátu v rané fázi okupace byli shrnuti pod říšské úřední označení „Streudeutsche“ – rozptýlení Němci. Tito Němci pak již od počátku I. ČSR vytvářeli jakousi „pátou kolonu“ uvnitř českého území, která navazovala spojení se souvislejším osídlením Němců za Jevíčkem a Moravskou Chrastovou a v době ohrožení republiky se postavili přímo do útoku na Čechy. 4) *K panství Hugo Salma se vztahují určitá jména těchto Němců, kteří za I. ČSR krátkou dobu hráli jakési „přítakání k českému prostředí“, což však od vzniku henleinovského hnutí přestalo platit. Především to byli ti Němci, kteří sloužili jako vedoucí úředníci v Salmových závodech a na velkostatku.* To se týká především manifestních Němců, jako byli Augustin, ředitel Salmovy německy úředně zapsané šamotové továrny, Benischko, úředník šamotky, Chwatik-Tugemann, vrchní účetní Salmova velkostatku, Gördl, prokurista Salmova velkostatku, Kraus, šéf Salmovy pily, Obenrauch, tajemník velkostatku, Müller, další šéf pily, Rudolf, Weselka, ředitel velkostatku Zeiner, nadlesní velkostatku nebo Zahn, další ředitel šamotky a jediný z dopadených nacistů, který byl odsouzen mimořádným lidovým soudem v Brně. 5)

Jestliže autorka uvádí výhradně české seznamy zaměstnanců, nikde neuvádí ani jednoho řídicího Němce či pracovníka, patrně proto, že jí nejsou známi. A to ani necituje starorakouský německočeský seznam zaměstnanců a služebníků panství, oficiálně vydaný r. 1907. Přitom je nutno naprosto odmítnout tvrzení, že by tito Němci byli dosazeni na panství teprve za okupace. Řada z nich byla služebníky čili zaměstnanci panství již za I. ČSR. Někteří z nich, jako Augustin a Tugemann, přišli ze vzdálenějších oblastí. Tak Augustin, rodem rakouský Němec z Krummnussbaumu, přišel do Rájce z jihočeského Temelínce a Chwatik-Tugemann, rodem karpatský Němec, až z Popudínských Močidlian, kde dříve bylo habsburské panství – císařské statky Karla I. Po vzniku ČSR bylo habsburské panství konfiskováno a Chwatik – od r. 1941 přejmenovaný Tugemann – přešel na rájecké panství. V této souvislosti je zajímavou skutečností, že právě sám následník trůnu Karel I. a kníže Hugo Salm náleželi ke stejnému vojenskému pluku – 14. pluku dragounů.

Vojenské osudy Hugo Salma za I. světové války

Na tomto místě vyvstává otázka, proč se autorka nevěnovala činnosti Hugo Salma za I. světové války. Ta totiž dokládá jeho působení v rakousko-uherské armádě od počátku války roku 1914 až hluboko do roku 1917, kdy byl vyreklamován – pro činnost v habsburské panské sněmovně monarchie. Autorka totiž vůbec necituje nebo nezná vojenské kmenové listy Hugo Salma, jím vlastnoručně podepsané, uložené v Ústředním vojenském archivu v Praze-Invalidovně. 6)

Hugo Salm, narozený roku 1893 v Blansku v č. 1/1 (omylem vojenského písaře zapsáno 111 – zámek zakoupený rodem 1766) podle prvního původně rakouského formuláře byl odveden do armády roku 1914 ve skupině F jako poručík domobrany. Následující české formuláře kmenových listů uvádějí v popise jeho služební činnosti, že byl jako poručík v záloze jmenován roku 1914 (datum neuvedeno) ke 14. pluku dragounů, a to v Klatovech. Poté byl na krátkou dobu od 17. srpna 1914 až do 2. září 1914 převelen k autovojským autokurýrní služby na trase Kroměříž – Vysoké Mýto – Praha.

Pak vojenský kmenový list uvádí zajímavější – a žel, též pro Slovanstvo tragičtější část Salmovy vojenské dráhy za I. světové války. Od října roku 1914 byl rozkazem přidělen k 6. operačnímu armádnímu velitelství na frontě v Srbsku. Kmenový list přímo uvádí místa jeho nasazení – Dolní Tuzlu, Obrenovac a Šabac. Zde se odehrávaly jedny z nejužších bojů Rakušanů a Srbů za I. světové války. I v současnosti tuto frontovou linii lemují mnohé památníky padlých srbské fronty, což jsem viděl při návštěvě Srbska. Na tomto frontovém perimetru se Hugo Salm pohyboval jako štábní důstojník až do poloviny května roku 1915. Rovných sedm a půl měsíce.

Pak byl Hugo Salm opět přidělen na jinou frontu I. světové války – tentokrát na relativně „klidnější“ (?) úsek tzv. rakouské jihozápadní fronty, a to k armádnímu vrchnímu velitelství, což byla známka jistého služebního postupu. Na úseku jihozápadní fronty v okolí slovinského Mariboru sloužil poručík Salm od poloviny května roku 1915 až do března roku 1916. Zhruba deset a půl měsíce.

Je jisté, že to nebyla služba lehká ani pro mladého poručíka dragounů a automobilního oddílu. Zdá se, že námaha a útrapy fronty zasáhly poručíka Salma natolik, že musel nastoupit zdravotní dovolenou od března do října roku 1916. Zdravotní obtíže mladého pana Salma byly následovně patrně takového rázu, že byl nakonec přidělen do zázemí – na automobilní referát vojenského velitelství hlavního města monarchie, do Vídně. Hugo Salm zde sloužil od října roku 1916 až do listopadu roku 1917. Tehdy byl zproštěn aktivní vojenské služby v rakousko-uherské monarchii jako jmenovaný člen habsburské panské sněmovny. V této funkci Hugo Salm setrval od listopadu roku 1917 až do 28. října roku 1918 – do památného dne zániku monarchie a vzniku ČSR. 7)

Za této situace se poručík Hugo Salm přihlásil do evidence nyní již československého zemského velitelství v Brně, a to 3. března 1919. Ovšem přísahu československému vojsku a republice složil v Praze až o tři a půl měsíce později, a to 20. června roku 1919. To již byly boje československého státu proti Uhrům na Slovensku v plném proudu. Jak je všeobecně známo z dobových zdrojů, bývalí vojáci i přívrženci zaniklé monarchie však očekávali převrat v Uhrách pod excísařem Karlem I. Oba převraty, které šly synchronně s válkou Maďarů proti Čechoslovákům, Rumunům a Srbům, se odehrávaly v době těchto historických ambicí. V té době pak vidíme mladého Hugona Salma přihlašovat se k čs. armádě. Z vojensko-psychologického hlediska musela přísaha bývalého štábního vojáka rakousko-uherského soustátí, přísahajícího roku 1914 dynastii, nyní nové republice znamenat velký morální nápor – snad doslova psychický kotrmelec. On, bojovník proti Srbům a Slovanům Dohody, měl nyní přísahat svým nepřátelům, doslova „protivníkům“, jak se říkalo v tehdejší terminologii.

Co je ovšem nejzajímavější, to uvádí vojenský kmenový list pana Salma nakonec. Od 3. 7. až do 24. 7. 1919 aktivně sloužil u autovojska – v Praze, nikoli na Slovensku. Na Slovensko, a to do Košic, byl přeložen k autokoloně až 25. července roku 1919, kde byl velitelem XI. autokolony, a to od 29. 7. do 30. 9. 1919 v Michalovcích, a teprve od 1. října do 4. listopadu v Užhorodě, kde již boje neprobíhaly, nýbrž probíhalo obsazování čs. území podle tzv. Vyxova memoranda. Pak byl pro nemoc zproštěn služby v Podkarpátí a přeložen do Brna, kde ještě sloužil od 24. října do 15. listopadu 1919, kdy opustil aktivní vojenskou službu. Pan Hugo Salm má doloženu na Slovensku a na Podkarpátí vojenskou službu, nikoli bojové akce nebo dokonce frontové nasazení. Kdyby tomu tak bylo, musel by mít podle vojenských řádů citace či pochvaly za bojovou činnost. Nic takového nelze panu Salmovi doložit.

Musím se opřít tvrzení badatelky, že pan Salm se údajně účastnil „všech bojů na Slovensku“. Toto tvrzení je prostá nepravda, fabulát, nedoložitelný vojenským kmenovým listem. Pokud badatelka uvádí jiný pramen – viz její poznámku č. 4 z ABS Praha – pak jde buďto o omyl, anebo o dezinformaci. Rozhodujícím dokladem pro takové tvrzení je vojenský kmenový list, nikoli jiný zdroj. Již z časového a zeměpisného rozvrhu vojenské služby pana Hugo Salma je zjevné, že hlavních bojových akcí u Lučence a Nových Zámků se neúčastnil vůbec, a v Michalovcích, Košicích a Užhorodě byl v době, kdy již byla uherská vojska stahována zpět. Je možné, že badatelka neměla k dispozici tyto vojenské kmenové listy, což by vysvětlovalo její jinak neudržitelnou domněnku. *Sice je pravdou, že pan Salm se přihlásil do čs. armády a svou službou napomáhal upevňování čs. státu, což mu musí být přičteno ke cti. Na druhé straně nelze vyloučit ani vojenský kalkul s plánovanými převraty Karla I. v Uhrách – což ovšem nelze ani vyvrátit, ani potvrdit. Avšak válečné zásluhy o boje na Slovensku ve světle vojenských kmenových listů mu prostě přiznány být nemohou. Hugo Salm byl po roce 1919 demobilizován, stal se majitelem panství a byl veden v záloze jako rezervista. I když byl po letech povýšen na nadporučíka, nikdy se nestal členem Svazu čs. důstojnictva tak, jako všichni veteráni bojů o Slovensko, Těšínsko a proti tzv. Deutschböhmen a jako zasloužilí legionáři všech front, kterým on nikdy jako tzv. „srbobijce“ (dobový název protisrbských válečníků I. světové války) šabacké a mariborské fronty I. světové války, s rakouskými válečnými vyznamenáními, nikdy nemohl býti! Je otázkou, proč si toto badatelka neověřila ve Vojenském ústředním archivu v Praze. Ovšem pro další posuzování údajných zásluh pana Salma o ČSR v době okupace ani tato služba nehraje jakýkoli význam. V nové vojenské situaci, kdy německý agresor okupoval území československého státu, mohlo zásluhu přinést jen jednoznačné ideové a fyzické postavení se na odpor tak, jak to přesně specifikují prezidentské dekrety. Pan Salm nesplnil tyto předpoklady ani po fyzické stránce – kde jej omlouvá choroba – ani po ideové stránce, kde jej neomlouvá vůbec nic. Tak to pak po osvobození ČSR hodnotili též státem určení komisaři národních výborů – MNV a ZNV. Komisaři MNV Rájec jej roku 1945 označili za Němce, který se podle situace choval vypočítavě. 8)*

Velkostatek a podniky Hugo Salma za I. ČSR a poměr k městečku Rájci

Další otazník, který autorka otevírá v příběhu Hugo Salma, je správa statků a poměr jeho správy k zaměstnancům dle národnosti. Autorka tvrdí, že správy majetku se Hugo Salm ujal již na počátku 20. let 20. stol. Dále tvrdí, že pan Salm, který byl od r. 1920 čestným občanem městečka, se snažil předejít výtkám, že předal do r. 1918 správu paní matce, jež nechala za války úřadovat německé a maďarské úředníky (viz její pozn. č. 8). Konečně autorka tvrdí, že pana Salma výrazně nezasáhly parcelační reformy I. ČSR (str. 44).

Zde autorka výrazně bloudí v dobových reáliích. Již renomovaní autoři, archiváři I. Štarha a J. Skutil popsali plasticky jak situaci velkostatku, tak závodů, zejména šamotky, a vylíčili též velké spory Hugo Salma a jeho správy s legionáři, s městečkem Rájec i problémy dluhů státu. (Rájec Jestřebí. Dějiny města od nejstarších dob po

současnost 1981, zvláště str. 106–108.) *Vztah Hugo Salma k městu Rájci byl komplikovaný a problematický již nejméně od roku 1920.* Citovaní autoři uvádějí, že Salm byl v ostrém sporu s obecním úřadem Rájce pro zavádění dávek z motorových vozidel – Salm byl mj. členem německého autoklubu – a část zastupitelstva pod jeho vlivem žádala, aby se dávka zrušila. Salm hrozil, že po zavedení dávky odmítne občanům vstup do lesů na sběr dříví. Když byla dávka zrušena, Salm dal hasičstvu 5000 k odměny, městečku však za trest nic. Rovněž hospodářská situace velkostatku i šamotky byla alarmující po celou dobu I. ČSR. *Zcela proti tvrzení autorky citovaní autoři uvádějí, že naopak hospodářská situace velkostatku se zhoršila vlivem pozemkové reformy* tím, že ze všech hospodářských dvorů po reformě zbyl Salmovi pouze dvůr rájecký. O blanenský dvůr, jakožto o propůjčený majetek arcibiskupství, vedli spor jednak legionáři, jednak město Blansko, a to r. 1924. Kníže Salm na situaci reagoval odjezdem do Abbazie, kde žil několik let, motivuje svůj pobyt léčením. Správu na pět let svěřil generálním plnomocníku hraběti Karlu Belcredimu, činovníku Svazu moravských velkostatkářů. (Smlouva viz SOKA Blansko.) Hrabě Belcredi na rozdíl od knížete Salma vedl osvědčenou racionální správu a snažil se postupně vyrovnávat obřímí dluhy velkostatku. Snažil se rovněž o kontakt s blanenským magistrátem a o prodej zámku Blansko městu na muzeum ve shodě se starostou Rodkovským (korespondence SOKA Blansko). Další velký spor Salmův s městečkem o prodej rybníčních hrází se datuje k roku 1927. Další spor o daně měl Salm se státem. Berní správa Boskovice zjistila Salmův nedoplatek dvou milionů korun a zabývala se jeho žádostí o odpis jednoho milionu za ztráty parcelací a za prodej kalamitního dříví. Zde nutno uvést, že toto byl jen jeden z případů Salmových dluhů, kterých bylo více, i v souvislosti s provozem šamotky a dalších závodů. Situace v šamotce – která byla zapsána jako německý podnik v registrech – byla podmíněna malou prosperitou. Měla cca 170 zaměstnanců a 3 doly na hlínu, továrna si musela půjčit od státu. Ten poskytl záruku pouze na 1 milion (op. cit. 104). Ředitelé šamotky byli vesměs přenárodnění Němci nebo rodilí Němci – Julinek, Schuck, dále vojenský veležrádce r. 1938 henleinovec a nacista Augustin, člen Freikorpsu, po něm nacista Zahn. Patří k ironii osudu, že jediný větší zisk šamotce za krize 1931 přinesla expedice vyzdívek pecí do SSSR. *Obraz jakýchsi idylických bezkonfliktních vztahů Hugo Salma a jeho správy s Rájcem, snad bezděčně nahozený autorkou, je v rozporu s historickou pravdou.* V této souvislosti je nutno též přehodnotit i jeho čestné občanství z r. 1920, jež Salm obdržel dle pamětníků na zásah starosty Huberta Rakovčíka, velkého zastávce Salmova.

Otázka tzv. Salmova „česství“

Další otazník autorka otevírá kolem tzv. „Salmova česství“. Tato otázka byla již mnoha badateli a médiu tolikrát probírána, že nemá smysl ji podrobně rozebírat. Jen rámcově lze uvést, že pokud se přihlášení k německé národnosti skutečně stalo na základě upozornění jeho direktora Weselky, pak Weselka ironií dějin výjimečně byl ve shodě s předpisy ČSR o údajích dle narození a školního vzdělání. Nemáme zprávy o tom, že by kníže Salm měl nějaké české školní vzdělání. Český jazyk ovládal – bylo to nutné pro styk se zaměstnanci a služebníky. Např. pamětnice z Rájce, která se setkala s knížetem kolem r. 1930, uvedla, že hovořil česky slušně s německým přízvukem. (Rodačka z Rájce paní M., bytem v Bílovicích n. Sv.) Sama autorka správně uvádí, že u národnosti v I. ČSR dle A. Boháče, organizátora sčítání, je znakem národnosti jazyk mateřský (pozn. 13). Otázka výchovy a vzdělání rodiny Salmovy z hlediska multikulturní výchovy šlechty je irelevantní pro pozdější otázky vztahu rodiny k čs. státu. V této souvislosti ovšem je zajímavá poznámka č. 10 autorky, která uvádí, že *učitelka českého jazyka za protektorátu paní Marie Veselá byla propuštěna Salmem na zásah blockleitra Tugemanna. (Sic!)*

Zde uvádím malý exkurs.

Jak by bylo možné, aby se „český vlastenec Salm“ nepostavil v této výsostně soukromé věci svému podřízenému úředníku, jehož mohl on sám jako majitel naopak kdykoli propustit ze služby vrchního účetního? V této souvislosti je ironické, že madam Salm před Vrchním soudem v Olomouci tvrdila, že rodina „neměla s Tugemannem nic společné“ (!). Pokud ovšem motivoval pana Salma strach z Tugemanna – „se kterým neměli nic společného, neznali ho“ slovy madam Marie Salm – strach o pozici rodiny a majetku za protektorátu, a dále jeho přihlášení k soukromovectví Fragebogenem, a jeho tehdejší členství v NSRKB – pak se choval jako správný přihlášený říšský Němec – a nijak jinak. Jestliže za pana Salma rozhodoval Tugemann, vedoucí rájecké NSDAP, pak měl v opačném případě jako správný „český vlastenec“ a nejvyšší šlechtic kraje učinit jen jednu věc – prohlásit se za Tugemannova vězně, resp. za vězně reichu bez vlastní vůle tak, jak to učinili dánští či belgičtí šlechtici a belgický král. To bylo jednání pravé antifašistické šlechty. Pan Salm měl na výběr – buďto být Dohalským, nebo kolaborantem. Pan Salm tak však nikdy neučinil. Nestal se Dohalským. Stal se kolaborantem! Zde bude vznesena okamžitě námitka – rada generála po bitvě. Ovšem, jestliže se poměruje vztah pana Salma k ČSR – pak jsou pouze dvě hlediska, dvě kritéria. Kritérium reichu a kritérium ČSR. Tato otázka ovšem patří spíše do okruhu tzv. alternativní historie dle prof. Mojžíra Povolného – dle mne do okruhu filosofie dějin, nikoli do pozitivistické historie.

Pan Salm měl na výběr i roku 1930 v otázce přihlášení se k národnosti. Mohl uvést národnost dle jazyka mateřského a dle rodového původu, například jazyk německý a původ lucemburský. Tedy Lucemburčan hovořící německy. V Luxemburgu stejně jak ve Švýcarech jsou příslušníci téhož národa a státu hovořící různými jazyky. Za I. ČSR nikdo nemohl bránit panu Salmovi přihlásit se např. k lucemburské národnosti. Pak by otázka přihlášeného německého jazyka byla irelevantní. *Pan Salm však uvedl národnost německou – lhotejno, zdali zápisem komisaře! – a celá rodina s ním. A zde nelze uvádět žádný „nátlak direktora Weselky“, III. reich ještě neexistoval!* Např. – pomineme-li Fragebogeny říše – paní Leopoldine Salmová má přihlášenou německou národnost vlastnoručním podpisem na návštěvě v Boskovicích ještě roku 1956! Například baron Königswarter ze Šebetova byl přihlášením lichtenštejnské národnosti, a to i za reichu. Hrabě Kálnoky zase byl maďarské

národnosti, atd. *Německou národnost na boskovickém okrese přihlásili ze šlechty Kuno Walderode, Friesové, Czernin-Morsinová, Dubsky – a Salmové*. Všichni měli národnost německou a pozdější příslušnost Deutsches Reich (mj. soupis šlechty v okrese Boskovice, SOKA Boskovice).

Autorka dále řeší nejzávažnější otázky poměru Hugo Salma k československému státu a k české národnosti v rozsáhlém líčení nátlakových akcí na českou a moravskou šlechtu začátkem protektorátu a na pozici některých šlechticů v tzv. Národním souručenství. Zde autorka naráží na problém, jak vysvětlit vstup Hugo Salma jako prohlášeného Němce roku 1930 s celou rodinou do ryze české národní organizace. Jak autorka správně uvádí, Národní souručenství podle svých stanov neumožňovalo vstup nikomu, kdo by nebyl české národnosti. Takto se autorce jeví podmínky vstupu do NS jako „poněkud matoucí“. Na těchto podmínkách ovšem nic matoucího není. Matoucí je pouze podvod způsobeným přihlášením nikoli pana Salma osobně, nýbrž podvodem okresních funkcionářů blanenské složky NS za pomoci tehdejšího starosty Rájce Huberta Rakovčíka. V této spojitosti autorka spekuluje o tom, že Salmovi pravděpodobně pomohl se vstupem do NS Karel Belcredi. Ovšem ten si musel být vědom nesplnitelné podmínky vstupu pro Hugo Salma, jakožto úředně zapsaného občana německé národnosti s celou rodinou již za I. ČSR.

Tuto otázku rozkryli roku 1945 komisaři bezpečnostní komise MNV Rájec Robert Rašovský, Rudolf Klein, Oldřich Plhoň, František Skoták a Antonín Komárek ve svém několikerém vyšetřování Hugo Salma, vtěleném do protokolu a následně do vyjádření k přípisu ONV Boskovice čj. 2718/295-945 k 31. říjnu 1945, které pak bylo několikrát projednáváno a 16. II. 1946 jednou neschváleno, podruhé schváleno a odesláno do Boskovic. Komisaři zjistili, že vstup do NS zajišťoval rájecký starosta Rakovčík, jemuž přičetli nenávistný poměr k I. ČSR a k TGM, což dokumentovali jeho údajným výrokem z 5. dubna 1939, cit.: „i u nás se mělo střílet hned v 18. roce, prvního měli zastřelit Masaryka“, konec citátu. 9) *To, co se autorce zdálo matoucí a nevysvětlitelné, vysvětlitelné je při přihlídnutí k nálezů bezpečnostní komise v Rájci roku 1945. Tento nález ovšem autorka nezná, a ani nemůže znát – a to bez vlastní viny*. Protokol 5 komisařů MNV byl utajován léta mimo archivy státu, byl uložen ve fondu zaniklého ONV Boskovice, byl k dispozici na zaniklém ONV Blansko, byl eliminován v samotném Rájci – kde měl být uložen a vlepen do protokolní knihy zastupitelstva inv. č. I 3 dnes nové inv. č. 3a SOKA Blansko – což MNV Rájec proti platným předpisům nikdy nesplnil – dále chyběl v dokumentaci Archivu bezpečnostních složek MV v Praze, Národního archivu v Praze a dříve byl součástí spisu ZNV v Brně, jenž byl ovšem buďto vykraden anebo zkartován, a po němž byly nalezeny jen odkazy. Současné úředně ověřené kopie protokolu jsou k dispozici ve státoobčanském spisu pana Hugo Salma u ministerstva vnitra, dále ve spisech soudu na ochranu osobnosti Hugo Salma vs. autora, jenž je v dovolání u Nejvyššího soudu Brno. *Původní první protokol o výsledku pana Hugo Salma třemi komisaři MNV v září 1945 je ovšem ukraden, avšak naštěstí pro dějiny i pro stát je podrobně očitován v protokolu (Vyjádření) pěti komisařů MNV Rájec. K protokolu se váže i stížnost bezpečnostní komise MNV Rájec Svazu osvobozených politických vězňů v Brně z 15. dubna 1946 na manipulace na plénu MNV ve prospěch Hugo Salma a na intervence dr. Krippnera staršího u předsedy MNV Bezděka, dále u místopředsedy MNV Zichy, u dalšího Salmova správce Skácela a u místního faráře Toncra, aby se případ Salmovy rodiny neustále přešetřoval, aby se tak pan Salm očistil ze spolupráce s Němci. Na tomto místě je zároveň nutno odmítnout tvrzení autorky, že roku 1945 byl MNV Rájec „obsazen komunisty“ (viz str. 57–58 autorčina textu). Toto tvrzení je historická nepravda. Opak může prokázat protokolní kniha zastupitelstva Rájce inv. č. 3a, uložená v SOKA Blansko, jež nikdy nebyla předložena ve státoobčanském řízení. Byla nezákonně ukradena z pancéřové skříně městského úřadu v Rájci, poté ukrývána na neznámém místě od r. 2003 do roku 2009, a pak opět neznámým způsobem navráćena zpět, přičemž druhá protokolní kniha v odhadní hodnotě 170.000 Kč je stále ukradena a škoda nebyla doposud vypořáćána. Již jmenovaní interventi ve prospěch Salma nebyli nikdy komunisty – a přesto byli významnými členy a dokonce funkcionáři MNV Rájec. Tvrzení o „plně komunistickém MNV Rájec roku 1945“ je nutno odkázat do říše fabulátů. V letech 1945 až 1946 nevládl na rájecké radnici žádný „Vítězný únor“! Opak je pravdou – díky smíšenému politickému charakteru MNV Rájec v letech 1945 až 1946 se kvůli uměle vyvolávaným sporům o Hugo Salma v Rájci několikrát rozpadl MNV, jak to například výstižně zapsal ve své Kronice osvobození Rájce kronikář pan Břetislav Tríska (Tríska B., *Kronika osvobození. Rájec-Jestřebí, rok 1945. Rájec-Jestřebí, únor 1979. Strojopis, 106 str. K tématu str. 49, 85, 87 aj. Uloženo MNV – zde exemplář údajně ztracen, uloženo u autora. Výpisky má autor této stati.**

Přihlášení Hugo Salma a rodiny Fragebogeny k říši

Dále autorka se snaží řešit otázky Salmova jednání za okupace ČSR. Zde se přetřásá jednak jeho podepsání přihlášky k tzv. říšskému soukmenovectví – tzv. Fragebogen – a dále jeho vstřícnost či nevstřícnost k nacistické straně a k tzv. „jiným složkám nacistickým“, které někdy bývají označovány jako „jiné fašistické (nacistické) organizace“, jinde – nesprávně! – pouze jako „německé organizace“. Toto je nejdůležitější část problematiky, neboť jen odtud lze zaměřit zorný úhel pohledu, posuzující jednání, činnost anebo naopak nečinnost pana knížete Salma, jeho manželky a jeho rodinných příslušníků ve vztahu ke III. reichu a jeho složkám. K podepsání tzv. říšské přihlášky Fragebogenu lze předběžně poznamenat, že mnozí – a to ani kompetenti – si až doposud neuvědomují nebo neberou v potaz závažnost podpisu tohoto říšského dokumentu, kterému například v

Generálním gouvernmentu, tj. v okupovaném Polsku, dále v baltských státech odpovídal tzv. Volkslist. Fragebogen byla přihláška nejen k formálnímu občanství podle Zákona o říšském občanství, nýbrž i k tzv. německému soukmenovectví a k árijství. Podle tohoto zákona majícího oporu v tzv. norimberských zákonech na ochranu německé krve a německé cti z roku 1935, zněl paragraf 1 zákona, že říšským státním příslušníkem je pouze ten, kdo náleží do ochranného svazku Německé říše a je jí za to zvláště zavázán. Paragraf 2 zákona praví, že říšským občanem je pouze státní příslušník německé nebo příbuzné krve, který dokazuje svým chováním, že je ochoten a schopen věrně sloužit německému národu a říši. Dále je nutno připomenout říšský zákon o zločinných úkladech proti straně a státu. Každý, kdo by falšoval občanství, nutil jiného nátlakem nebo násilím nebo jinak druhého k nedobrovolnému přijetí říšského občanství, se dle zákonů říše dopouštěl zločinu tzv. „Beschimpfung des Reiches“ anobrž „hanobení říše“. Jestliže se na různých úrovních – a žel též i zde, v jinak poctivě fundované autorčině stati – přetřásá otázka tzv. nátlaku na pana Salma a na jeho rodinu v otázce říšského občanství, *pak je nutno nejdříve dokázat, kdo byl reichem za tento nátlak vyšetřován, potrestán a zlikvidován – a dále je nutno dokázat, proč pak panu Salmovi bylo říšské občanství ponecháno, když byl „prokázán“ dle obhájců jako tzv. „oponent říše“??*

Je znám mechanismus přijetí říšského občanství panem Salmem a rodinou. Po zrušení Rakovčikem a funkcionáři NS falšovaného přihlášení do NS, jejich direktor Weselka jim připravil – tj vlastnoručně kurentem předepsal – Fragebogeny, které pak podepsali – údajně pod nátlakem (??) pan kníže, paní kněžna a dcera Ida vlastnoručně (?). Pan kníže podepsal za nezletilou dnešní restituentku madam Marii Salm a za nezletilého dnes zesnulého Hugona Mariu, jehož syn se dnes též domáhá restitucí. Tak to pak bylo písemně nahlášeno landrátu, listina je dochována (4. říjen 1939 s podpisem oberlandráta Bayerla, MZA f. Prossnitz, sign. 337, kart. 18). (Jednání oberlandráta Bayerleho a tzv. vyhrožování Himmlerovým zábořem nelze prokázat jakýmkoli dokladem s podpisem Himmlera. Kdyby Himmler zatoužil po Rájci, provedl by okamžitý zábor, aniž by se ohlížel na pana Salma a jeho rodinu. Výklady v tomto směru se pohybují v oblasti hypotéz a konstruktů.) Na tomto místě je možno předdeslat, že právě tato listina, prokazující Weselku jako autora předepsání Fragebogu ručním písmem, pak umožnila grafologický rozbor soudního znalce, a to listin Kriegerkameradschaftu Raitz, kde je pan Salm zapsán v několika různých seznamech členů rájeckého NSRKB – Kriegerkameradschaft, nahlášeného říšskému protektoru jako organizace ve výstavbě, identifikaci Weselky jako pisatele seznamů nacistického spolku válečníků v Rájci.

A zde jsme rovněž u otázky tzv. nátlaku na pana Salma v otázce říšského občanství. **Nikdy nikdo neprokázal jednoznačným nezpochybnitelným způsobem, kdo a jak vykonával nátlak na pana Salma na podpis Fragebogu.** Nikdo nevzal v potaz okolnost, že tento nátlak by musel být vykonáván současně a odděleně nejen na pana Salma, ale rovněž i na jeho paní a na dceru Idu. Fakt, že podpis na Fragebogu pana Salma je roztržesný, nemusí souviset se žádným nátlakem, ale prostě s jeho zdravotním stavem. **Dále je nemyslitelné, že jestliže došlo ke vztahu dcery Idy s příslušníkem wehrmachtu Philippem von Schoeller, že by mohlo býti vůbec počítáno, a následně mohlo dojít k „nerovnému sňatku“ říšského příslušníka s neríšskou manželkou!** Říše by nikdy nic takového prostě nepovolila. Naopak – Fragebogeny předkládaly tzv. árijský původ všech žadatelů po čtyři generace zpět, tj. až do r. 1750. A toto Salmové samozřejmě se svými rodokmeny hravě prokázali. **A jestliže již 20. dubna 1939 byl vyvěšen hackenkreuz na budově Salmova velkostatku a kníže to strpěl,** nelze příliš pochybovat o tom, že nátlak na říšské občanství u Salmů prostě nemusel býti vykonán. (Dějiny Rájce, op. cit. str. 111. - prapor poškodil neznámý odbojář.) Dále je nanejvýše pochybné, aby Weselka, Tugemann, Zeiner, což bývají nejvíce označováni „utlačovateli rodiny Salmů“, utajili svůj nátlak před dalšími soukmenovci, kteří by je již z konkurence okamžitě udali říšským orgánům. Je naprosto vyloučeno, aby se celou válku dařilo takový nátlak bezpečně utajovat tak, aby nezasáhly kontrolní orgány NSDAP, gestapa a další – zvláště v tak křiklavém případě, jako bylo přihlášení k říši vysoké šlechtické velkostatkářské rodiny. Navíc si orgány říše musely být vědomy, že nátlakem získaný pan Salm by se mohl stát nebezpečím, kdyby promluvil na nesprávném místě. Za prokázaný nátlak by musel být přísně trestán zejména direktor Weselka jako důvěrník NSDAP a Tugemann jako místní vedoucí NSDAP a německý místostarosta Rájce! Nutně by následoval „Sonderbehandlung“ s vězením, možná i popravou. Tak se ovšem nikdy nestalo. Celá takzvaná otázka nátlaku na pana Salma pro říšské občanství je příliš neprůkazná, problematická a zejména prakticky nepřezkoumatelná, aby mohla býti jednoznačně rozhodnuta ve prospěch rodiny. Závěrem nutno zdůraznit – říše nemohla nikdy udělit občanství někomu, kdo by jí za to nebyl zvláště zavázán. Zatímco nátlak na pana Salma a rodinu v podepsání říšského občanství je neprokazatelný a nepřezkoumatelný, *nátlak na jeho vstup do nacistické strany prokazatelný je. Nacisté se snažili „seine Durchlaucht“ (Jeho Jasnost) získat pro svou stranu, a nemusí to být příliš pracné prokázat to.* Vyplývá to ze souboru německých listin uložených jak v Mor. zem. archivu, tak i v jiných fondech. **Ke cti pana Salma v tomto směru se lze domnívat, že zde nacisté neuspěli. Podle mne pan Salm nebyl členem NSDAP** (jeho členství je dnes nedokazatelné, pokud se ovšem nemýlím) – a podle mne to byl příslušník starorakouské šlechty, která prokazovala tzv. zemské cítění, ve své podstatě principům monarchistického legitimismu věrný muž – nevyloučíme-li možnost jisté aspirantury, což je dnes opět prakticky nepřezkoumatelné. Otázka podle mne nestojí v otázce členství pana Salma v NSDAP. V tom se shodují i s pěti komisaři MNV Rájec, kteří šetřili pana Salma roku 1945 a 1946.

Členství Hugo Salma v jiných nacistických složkách

Otázka jednání pana Salma za okupace stojí podle mne jinde. Otázka jeho postoje k říši je spojena s členstvím v tzv. jiných složkách nacistických. **Pan Salm zpečetil své přihlášení k říši několika způsoby. Jedním z nich bylo přihlášení se ke třem složkám nacistickým (fašistickým dle starší terminologie).** Byly to tři organizace tak či onak spojené s NSDAP – Deutsche Arbeitsfront, Bund Deutscher Osten a Nationale sozialistische Reichs Krieger Bund – Kriegerkameradschaft. Pan Salm se podle mne stal kolaborantem – souběžcem III. reichu. (Tzv. Mitlaufer dle spojenecké terminologie po r. 1945.) A toto je právě ona nelichotivá pozice, o jejíž přijetí či zamítnutí se dnes tak urputně bojuje mezi obhájci a odpůrci kolaborace rodu Salmů. Neboť tato pozice též zásadně určuje restituci. Na tomto místě musím zásadně odmítnout tvrzení, že tyto organizace „neměly nic společného s NSDAP“. Sem patří tvrzení, že u DAF šlo o tzv. odbory (!), a u NSRKB o formální veteránský spolek. Tyto profesní – doslova politručké – lži nepatří do seriózního historického, vojenského a sociologického bádání. Ve výkladu těchto organizací sice autorka poctivě uvedla jisté jejich atributy, ale nechť laskavě dovolí vysvětlit její omyly – a bohužel též zásadní nepravdy! – v jejich interpretaci. Autorka se sice poctivě snaží uvést jisté charakteristiky tří německých organizací, s nimiž je spojeno jméno Hugo Salma. Ovšem tyto charakteristiky jsou naprosto neúplné, zkreslené – a v případě NSRKB dokonce nepravdivé! Příčinu těchto zkreslení pak nelze vysvětlit jinak, než tím, že autorka buďto neměla dobré podmínky k bádání, anebo neměla přístup k určitým pramenům a informacím o těchto organizacích. To se týká též jejich předběžných závěrů o kartotékách organizace BDO a NSRKB (str. 47 a pozn. 30, 31, 32, 33 a 34 jejího textu). Rovněž to platí o výkladu poznámky v soupise obyvatel 20. 6. 1939 u jména pana Salma „nechce se přihlásit“ (karta NSDAP Lettowitz s anonymní poznámkou. Pisatele nelze určit – na rozdíl od pisatele seznamů a karet NSRKB a BDO! - a nelze ani určit, kdy byla poznámka dopsána). Tyto nesrovnalosti, omyly a dokonce nepravdy vyžadují bližší rozbor. **Především je nutno odmítnout tvrzení autorky o tom, že „členství v těchto organizacích „bylo důsledkem přihlášení se k německé národnosti a přijetí říšskoněmecké státní příslušnosti“.** To je zásadní historická nepravda. Byla to podmínka nutná, avšak nepostačující. Badatel, který publikuje v tiskovém orgánu ústavu pro zkoumání totalitních režimů, by se měl takové kardinální chyby jednoznačně vyvarovat. *Členství v těchto organizacích bylo zásadně dobrovolné* a mechanismus přijetí se odehrával zvláštními přihláškami, tak, jak to např. doložilo pět komisářů MNV Rájec roku 1945 a některé další orgány. *Členství v těchto organizacích nikdy nebylo tzv. „automatické“.* S touto profesní lží již dříve neuspěl v řízeních i zesnulý advokát rodiny Salmů JUDr. Felix Nevřela, i když to byl právě on, kdo tuto nepravdu veřejně šířil i v médiích včetně televize. Ostatně kdyby badatelka mohla citovat oběžník Ministerstva vnitra čj. Z/II-31366-45 ze dne 16. ledna 1946, věděla by, že členství v DAF bylo korporativní v některých případech pouze v jediném regionu, který v té době byl jako odňaté území ČSR v říši – a to na Hlučínsku. A autorka jistě nepředpokládá, že by pan Salm kdy býval bydlil či pracoval na Hlučínsku. Tento oběžník byl provádění směrnicí dekretů pro organizace DAF i BDO. Autorka ovšem tento oběžník nikde ve své studii necituje. Dále badatelce unikl fakt, že DAF vyhlásil svým dekretem z 24. října 1934 sám Adolf Hitler, a to na základě zákazu všech předchozích odborů a stavovských korporací, které od té doby DAF nahrazovala a jejichž majetek konfiskovala, 11) přestože správně cituje zákon o uspořádání národní práce z 20. ledna 1934, který upravoval cestu k führerově dekretu, zejména tím, že vyhlásil tzv. pracovní pověření pro závody.

Na druhé straně autorka velmi správně poukázala na glajchšaltování zakázaných odborů poté, co bylo zrušeno právo na stávkou. Je tudíž nutno z podstaty odmítnout autorčin názor o tom, že by Hugo Salm býval spojen s DAF pouze „následkem vynuceného přihlášení se k německé národnosti“! To je názor bludný, odporující historickým realitám. Je to historická nepravda. Zde se badatelka buďto hluboce mýlí – anebo nahradila historickou pravdu nepravdivou spekulací. Rád bych se přiklonil k první variantě. Pan Salm musel nejdříve podat, vyplnit a podepsat přihlášku do DAF, a to dobrovolně. Existuje pro to též důkaz, jenž bude podán níže. K charakteru DAF lze dodat, že tato organizace byla spojena personální unií funkcionářů s NSDAP a jako taková se po osvobození dostala do seznamu jiných složek nacistických (fašistických). Jejím říšským vedoucím byl nechvalně známý dr. Robert Ley, Samann a nacista I. řádu, který skončil sebevraždou v cele norimberského soudu, kde se oběsil. Do organizačního rámce DAF spadala nejen akce Kraft durch Freude, ale též RAD – říšská pracovní služba, která mj. likvidovala Lidice. O nacistickém charakteru DAF není sporu.

Správně charakterizovala badatelka další nacistickou organizaci BDO – Bund Deutscher Osten. Tento výbojný nacistický svaz odpovídal za osidlování tzv. německého Východu – sem reich zařadil jednak baltské státy, jednak celou Bělorus, Ukrajinu a Bessarabii, spolu s okupovaným Polskem a Československem. Dále na jihu reich zařazoval do těchto nárokových oblastí Sedmihradsko, které hodlal vzít jak Rumunům, tak i Maďarům, kteří na ně měli stálý záslusk. BDO ve spolupráci s NSDAP a wehrmachtem i v regionu Blanenska započal vysídlovací akci na Dražanské vysočině, které padlo za oběť 33 obcí a jedno městečko – Jedovnice – od r. 1941 do konce roku 1944, kdy **bylo vyhnáno více než 39 tisíc vnitrozemských Čechů!** Na jejich místo byli dopraveni Volksdeutsche z Bessarabie! Pan Salm podal přihlášku do BDO a dne 1. 1. 1943 i se svou manželkou se stali členy. Zde je třeba opravit další závažný omyl badatelky poukazující na akt, že v kartotékách BDO uložených v MZA chybějí karty Hugo Salma a Leopoldine Salmové č. 41 a 42 (pozn. 36 a 37 autorčina textu). Tento fakt je vysvětlitelný tím, že

tyto karty byly odebrány do jiných fondů a ofotografovány, a jejich fotokopie má archiv Ministerstva vnitra ČR v negativech, když tyto originály byly ztraceny. *Jako první badatel po dlouhé době od r. 1946 poukázal na členství pana Salma v DAF, BDO a Kriegerkameradschaft brněnský badatel dr. P. Stehlík a později to zveřejnil v práci „Skandální pozadí velkých restitučních kauz šlechty“* Brno 2003, s. 7, pozn. 1–3. Badatel se však dopustil dvou omylů. Považoval DAF za „nacistické odbory“. Též tvrdil, že po r. 1945 bylo členství pana Salma v nacistických organizacích utajeno, přestože o nich ministerstvo vnitra vědělo. P. Stehlík tak „bona fide“ vydával svůj nález těchto organizací za svůj originální objev. – **Opak je pravdou. O organizacích věděli a určili je již komisaři MNV Rájec a vtělili to naštěstí pro stát – a ke smůle restituentů – do svého protokolu.** Ten se pak dostal nejen na ONV Boskovice, ale i na Zemský NV Brno (žádný KNV, jak nesprávně uváděl nález ÚS z r. 2005 – tehdy KNV neexistovaly, jak správně uvedl ve své zdrcující kritice nálezu ÚS prof. Pavlíček!) – a tam tyto informace skončily. **Protokol se nikdy nedostal do státních archivů** – dokonce před jeho nálezem jistí úředníci tvrdili, že členství Salmovo v těchto organizacích „je bluf“. Kopii protokolu jsem předal do SOKA Blansko a Boskovice já sám. – Badatel to však tvrdil bez vlastní viny, neboť neměl k dispozici protokol komisařů MNV Rájec, který spatřil veřejné světlo opět až po mém odsouzení Krajským soudem v Brně, kdy až tehdy mi bylo dovoleno ověřit jej k odvolání, ze soudního spisu! Obě fotokopie karet BDO pana Hugo Salma a paní Leopoldine Salmové přináší kniha CUI BONO RESTITUCE II, redaktorky Mgr. Nečasové, žalované za tuto knihu dcerami Salmovými, viz str. 38 a 39 uvedené knihy. Kopie karet BDO manželů Salmových tudíž existují, originály byly ztraceny či zcizeny. O BDO lze srovnat mou studii „Bund Deutscher Osten. Zločinecký nacistický svaz a Blanensko, Sborník Muzea Blansko 2001, s. 37–62, kde je též kapitola „BDO v Blansku a Salmova knížecí kancelář“. Ani tuto práci badatelka necituje. V práci rozebírám pozice Weselky a Augustina v rámci Salmových podniků jako členů BDO. **Salmův zámek Blansko byl pronajat BDO.** Zde byla arizována rodina lékaře MUDr. Ippena, která do jednoho zahynula. Případ dnes studuje jiný badatel, který po dokončení zveřejní svou práci o arizaci v Blansku. K členství pana Salma v obou organizacích se vztahují námitky obhájců pana statkáře – „nikdo nikdy nepředložil jejich přihlášky“. Již z řečeného plyne, jakým způsobem se zacházelo s nacistickou dokumentací po roce 1945. Po všech skartacích a zejména po krádežích dokumentace je dnes nepřezkoumatelné vyhledání těchto přihlášek. Protokol 5 komisařů MNV Rájec však jednoznačně zjistil kromě faktů přihlášek též další určující fakt – a to placení členských příspěvků. Komisaři zjistili – a pan Salm jim to při výslechu v září 1945 potvrdil, jak plyne z textu protokolu, že platil příspěvky do těchto organizací. Kdo platí příspěvky, je člen. Fakt členství v těchto organizacích znovu potvrzuje dochovaná protokolní kniha zastupitelstva města Rájce staré inv. č. I 3, nové inv. č. 3a, uložená t. č. v SOKA Blansko, již mám, stejně jako protokol, úředně ověřenu. *Proto nadále nelze operovat s dohady o „pouhé registraci“ pana Salma v těchto nacistických složkách, uvedených též ve směrnicích dekretů presidenta a Národního shromáždění.* Všechny dosavadní orgány a soudy, jež takto soudily, tonuly ve faktografickém omylu. **Pan Salm byl prokázaným pravým členem DAF a BDO, neboť platil členské příspěvky.**

Rozkrytí nepravd o Salmově členství v NSRKB – Kriegerkameradschaft

Největších omylů se dopustila a největší nepravdy bezděčně prezentovala badatelka v interpretaci Salmova spojení s pozdějším nacionálně socialistickým paravojenským spolkem Reichskrieger Bund, jehož organizační buňky se nazývaly Kriegerkameradschafty. Na str. 47 badatelka píše o spolku „NS – Reichskrieger Bund, jemuž byly od jara 1938 podřízeny všechny vojenské spolky nacistického Německa“. Tak tomu ovšem nebylo. Führer rozkazem ze 4. března 1938 zrušil všechny stávající veteránské spolky jako samostatné jednotky a sloučil je v jedinou organizaci „Nationale sozialistische Reichs Krieger Bund“. Vznikla tak jediná jednolitá paravojenská složka, která již neměla co zastřešovat a čemu velet, kromě sebe samé. 10) Na druhé straně badatelka se poctivě snažila náznakově postihnout historii svazu, když správně poukázala na prehistorii od 18. století – od spolku pomořanských grenadierů, a na nejznámější vojenský spolek Kyffhäuser Bund. K tomu uvádím, že spolek dostal svůj název po mytické hoře Kyffhäuser, kam místní pověsti umísťovaly stan pragermánských vojsk a kde bylo po I. světové válce vybudováno obří mauzoleum se sochou Hindenburga v nadživotní velikosti a plastikami germánských bohů. Himmler zde konal neúspěšné archeologické výkopy, mající dokázat pragermánské osídlení, což ovšem skončilo naprostým fiaskem. Menším omylem badatelky je konstatování, že výnosem – správně rozkazem (Befehl) – führera se z vojenského spolku říše stal až roku 1938 zglajšaltovaný nacionálně socialistický vojenský spolek třetího reichu. Toto zglajšaltování nastalo nejméně od roku 1934, kdy se říšským vedoucím spolku stal SS-gruppenführer generál Wilhelm Reinhard, starý frontový bojovník čili „Frontkämpfer“ západní fronty I. světové války, který se z hlediska říše proslavil obsazením belgické pevnosti Namur. Již tehdy začal být svaz nacistován. Avšak kardinálního omylu se autorka ve vztahu k výkladu NSRKB dopouští v dalším textu poznámky č. 33 na str. 47, když tvrdí: „Jak se ocitl Hugo Salm-Reifferscheidt v tomto spolku, není jasné (!), neboť při jeho proměně v nacistický orgán mohl do jeho řad vstoupit pouze německý voják árijského původu, který bojoval ve Wehrmachtu, byl členem Waffen SS či nějaké policejní formace, což ovšem Salm nebyl“, konec cit. *Autorka bezděčně prezentovala tak fatální nepravdu o NSRKB, že by se nad ní měl ustrnout každý vážný badatel zabývající se historií nacistických vojenských formací.* Kdyby bylo autorčino tvrzení pravdivé, pak by

starým veteránem NSRKB nemohl býti ani jeho říšský vedoucí generál Reinhard – a nepomohlo by mu ani zařazení do SS. Jak generál Reinhard, tak kníže Salm se nedostali do NSRKB jako noví členové nacistické strany, nově formované Wehrmacht, SS či policejních formací. Nepotřebovali to! Dostali se tam jako právoplatní členové díky svému zařazení jakožto „Frontkämpfer“ I. světové války! Kdyby autorka pozorně prostudovala základní publikaci o dějinách NS-Reichs Krieger Bundu Fritze Ergenzingera „Kameraden. Ein Bildbuch von NS-Reichskrieger Bund“, vydavatele Propaganda-Abteilung des NS-Reichs Krieger Bundes, 1940 (originál půjčuje Pruská státní knihovna Berlin, nebo Wiesenthal Bibliothek Vídeň), věděla by, že fyzická členská základna svazu v 30. letech 20. století sestávala ponejvíce z těchto starších frontových bojovníků I. světové války, poté z příslušníků Freikorpsů I. světové války a následných převratových bojů v říši, a rovněž rakouských veteránů, frontových bojovníků I. světové války. Dále byli příslušníky svazu němečtí koloniální vojáci, kteří nikdy ve svazku evropského wehrmachtu nebojovali. Také oni byli „alte Kämpfer“, starí bojovníci I. války. A zvláště příslušníci Freikorpsů – to všechno byli árijci, nepřátelé demokratů, které vraždili na setkání od roku 1919, počínaje vražděním Luxemburgové a Liebknechta. *Že si zásluhy frontových bojovníků I. světové války přiřkávali nacisté, pak bylo umožněno vstřícným postojem drtivé většiny těchto německých, rakouských a koloniálních bojovníků k III. říši, k Hitlerovi a nakonec i k nacismu* (což z vojenského hlediska nebylo jedno a totéž!).

Pan Salm samozřejmě nebyl žádný zabiják ani esesman, avšak na to, aby se stal členem NSRKB, nepotřeboval žádnou podmínku, stavěnou ve fatálním omylu badatelkou. Do Kriegerkameradschaft Rájec – což byla místní jednotka organizace v protektorátě, doložená mj. i ve zprávě říšskému státnímu tajemníku Frankovi o výstavbě svazových Kriegerkameradschaftů v protektorátě v roce 1942 je uvedena Salmova místní organizace Rájec – se dostal stejně jako ostatní členové Weselka, Tugemann, Eder, Watzer, a další – jako frontový válečník I. světové války. Jestliže badatelka studovala v archivu říšského protektora, musí tuto zprávu čj. II/Nr.30 42 H/E ze dne 6. ledna 1942 přece znát! Organizace Rájec je uvedena na str. 3 této zprávy. **A do této organizace podle zjištění komisařů MNV Rájec a podle vlastního Salmova přiznání tohoto faktu komisařům v září 1945 podal pan Salm dne 15. listopadu 1939 přihlášku a od 1. 1. 1940 se stal členem.** Tak jaképak nejasnosti kolem vstupu pana Salma do NSRKB Kriegerkameradschaft! Pan Salm byl navíc v této organizaci registrován svým direktorem a kriegerkameradem Weselkou v několika ručně psaných seznamech, kde mu Weselka přidělil pořadové číslo 11. Tyto seznamy jsou uloženy v Mor. zem. archivu (NSDAP Lettowitz G 360, k. 2, i. č. 13 ad.) *Kdyby nebylo veteránů I. světové války v Rájci, v Račicích, ve Vyškově a jinde, na území protektorátu by Kriegerkameradschafty vůbec nemohly vzniknout.* Toto ovšem badatelka necituje – nebo nezná. Dále existuje ještě jedna registrace – kterou má ve fotokopii uloženu Archiv Ministerstva vnitra České republiky. Je to registrační karta Kriegerkameradschaft Streudeutsche reg. č. 53 na jméno Hugo Salma, opět publikovaná v žalované knize CUI BONO RESTITUCE II, na str. 39 nahoře. Zde je potřeba vysvětlit jev, který např. lustrační zpráva npor. Bočka z roku 1959 k případu Idy Salmové-Schoeller uvádí u jejího otce jako dvě organizace – „Kriegerkameradschaft Streudeutsche“ a „Kriegerkameradschaft“. 11) Tuto skutečnost lze vysvětlit výstavbou organizace, která v protektorátu pro převážně české území ustavila kriegerkameradschafty tzv. rozptýlených Němců čili „Streudeutsche“. Po roce 1940 říše tento termín zrušila. Počítalo se s úplnou germanizací okupovaných českých zemí – termín již byl nevhodný. Jde tedy o jednu organizaci budovanou ve dvou etapách pod dvěma různými názvy.

Hugo Salm – vyznamenaný kriegerkamerad I. světové války

Pan Salm měl ještě jednu zvláštní přednost pro členství v NSRKB. Byla to jeho válečná vyznamenání z I. světové války, která ho přímo předurčovala k přijetí do svazu. Rovněž tato vyznamenání autorka nezná – přestože jsou doložena v dokumentaci Archivu ministerstva vnitra (příloha lustrační zprávy npor. Bočka čj. A/9-O1307/R-59 ze dne 16. října 1959, fotokopie listiny NSDAP Rájec, parteigenosse Tugemanna, registrace rodiny Salmovy s členstvím DAF Hugo a Idy Salmových k 1. 1. 1940). V listině NSDAP nacisty Tugemanna jsou uvedena válečná vyznamenání Hugo Salma, a to takto – „Goldenes Verdienstkreuz an Bänder der Tapferkeitsmedaile. Auszeichnung vom Roten kreuz v. 1. Weltkrieg.“ Dále je registrován „Ehrenkreuz der deutschen Mutter in Bronze“ kněžny Salmové. (Úředně ověřená kopie listiny z 5. října 2005.) Pan Salm tudíž byl držitelem rakouských válečných vyznamenání I. světové války (orientačně srov. Lobkowicz F., Encyklopedie řádů a vyznamenání, Praha Libri 1995, str. 130–132, a další lit. např. Měřička). Vzhledem k tomu, že badatelka neuvádí nebo nezná vojenskou dráhu pana Salma za I. světové války, nezná jeho vojenské nasazení na srbské a slovinské frontě – jak bylo popsáno výše – a nezná a necituje jeho vojenská vyznamenání jak medaile za statečnost na válečné tuze, tak medaili červeného kříže, jí vychází záhada, jak se mohl pan Salm dostat do nacistického spolku – ve skutečnosti svazu – NSRKB – Kriegerkameradschaft. Takto je „nejasnost“, záhada jednoznačně vysvětlena, a navíc potvrzena aktivním nasazením pana Salma jako frontového bojovníka I. světové války, který byl za svou vojenskou činnost vyznamenán. V této souvislosti je pikantní skutečností, že Hugo Salm se československé armádě svými válečnými vyznamenáními při přechodu do armádního svazku vůbec nepochlubil. Zato nacisté jeho vyznamenání zaregistrovali pečlivě. U starého kriegerkamerada – za něž nacisté považovali všechny frontové, a zvláště pak vyznamenané bojovníky I. světové války – to ovšem bylo pochopitelné.

K vyznamenáním I. světové války se váže alarmující dějinná okolnost – když v nacistickém Německu počalo pronásledování Židů, řada starých bojovníků I. světové války židovského původu, vyznamenaných vilémovskou říší za statečnost, vrátila na protest proti zrůdnému zacházení svá válečná vyznamenání. Je všeobecně známo, že ironií osudu si židovských válečných vyznamenání svým kuriózním způsobem vážil i sám Hermann Göring, a některé bojovníky údajně – ovšem jen načas – uchránil před transporty.

Exkurs:

Pokud by tedy pan Salm skutečně býval vlasteneckým Čechem, musel by jednak odmítnout vstup do NSRKB, jednak by musel vrátit svá vyznamenání 1. světové války na protest proti nátlaku, tak, jak to udělali jiní bojovníci v reichu. To se však nikdy nestalo, pan Salm tak nikdy neučinil. Naopak – podporoval jako člen NSRKB velkými částkami – po 40.000 protektor. korun – říšskou akci tzv. „Winterhilfe“ – zimní pomoci Wehrmachtu. Výběr financí a materiální pomoci na tuto akci zajišťoval v říši i v protektorátu právě Kriegerkameradschaft a Deutsche Arbeitsfront, jichž obou byl pan Salm členem. (Protokol („Vyjádření“) 5 komisařů MNV Rájec 1945, str. 1.)

Pokud se týče tzv. nedohledatelnosti jeho přihlášky do Kriegerkameradschaft, již vytýkají obhájci Salma, je vysvětlitelná samotnou historií NSRKB. Nationale sozialistische Reichs Krieger Bund trval ve své říši vytyčené podobě od 4. března 1938 až do 4. března 1943. Tehdy führer údajně rozezlený na kriegerkamerady a wehrmacht po totální stalingradské katastrofě dalším rozkazem ze 4. března 1943 zrušil celou organizaci NSRKB. Její název dal vymazat z říšských registrů. Tím byl dán pokyn ke skartaci všech dokladů Kriegerkameradschaft. Majetek NSRKB připadl do správy NSDAP. Členská základna NSRKB, pokud byla fyzicky schopna, byla převedena pod novou organizaci Volksturm. Tak se stalo, že i v Rájci na fašistické svatbě Idy Salmové s válečnickem wehrmachtu von Schoellerem, příslušníkem 6. regimentu tureckých kozáků Waffen SS I. jízdní divize, pak XV. jezdeckého sboru wehrmachtu, byl kromě bývalého kriegerkamerada nacisty Tugemanna s odznakem NSDAP, přítomen např. bývalý kriegerkamerad, nyní Volksturm Kabelka z velkostatku Šebetov, který je s Tugemannem vyfotografován při obřadu přímo v zámecké kapli, za přítomnosti pana Salma. (Fotografický soubor svatby Idy Salm v Rájci 1944, originály archiv autora.) **Přihlášku Hugo Salma do NSRKB tudíž zkartovala sama říše podle rozkazu führera.** Rovněž písemné přiznání pana Salma k nacistickým složkám do protokolu ke třem komisařům MNV na zámku Rájec v září 1945, jenž je citován v protokolu („Vyjádření“) pěti komisařů MNV, je dnes nedobytné, zjevně ukradeno z dokumentace v Rájci.

Příspěvky Reichshilfe pro rodinu Hugo Salma na základě vyznamenání Ehrenkreuz der deutschen Mutter

Na tomto místě je nutno rozebrat tzv. příspěvky říšské pomoci – „Reichshilfe“ – které rodina Salmova dostávala. *Je nutno odmítnout tvrzení badatelky, že pan Salm „po celou dobu vynuceného přiznání k německé národnosti nikdy nepobíral zvýšené přiděly potravin...“, str. 52 jejího textu. To je zásadní historická nepravda.* Opak je pravdou. Komisaři MNV Rájec r. 1945 na základě přiznání samotného pana Salma a šetřením jeho dokumentace zjistili toto: **„Ve všech listech pro domácnost, tedy i ve třetím, je s celou rodinou označen jako D („Deutsche“ - pozn. JJN.) Pobíral též dávky jako samozásobitel a používal všech výhod Reichshilfe.“** konec citátu. (Protokol 5 komisařů MNV Rájec, str. 1.) Věc je zcela jasná v otázce faktického braní přidělů říšské pomoci. Zde se badatelka buďto fatálně mylí, nebo je dezinformována tzv. Krippnerovým Memorandem, viz pozn. 64 jejího textu. *Doposud neřešenou otázkou byla skutečnost, jaký byl důvod, že tak bohatá rodina, která brala od správy velkostatku podle přiznání samotného pana Salma až 200.000 protektor. korun měsíčně, dostávala navíc tzv. přiděly Reichshilfe.* Tuto otázku nerozkryli ani komisaři MNV Rájec roku 1945 – patrně ji tehdy nepovažovali za důležitou ve světle dalších skutečností, tehdy – na rozdíl od dnešní doby, kdy fakta byla zamlčována, falšována a určité dokumenty dokonce rozkradeny – všeobecně známých.

Tento důvod bylo udělení tzv. Mutterkreuzu německé matky paní kněžně Leopoldine Salmové. Paní kněžna Salmová měla čtyři děti – Elisabeth (zesnulá dcera, provdaná za hraběte Hartiga), Marii Elisabeth (dnešní restituentka), Idu (dnešní restituentka) a Hugo Maria (zesnulý syn Hugo Nikolause, jehož syn Hugo (III.), vnuk Hugo Nikolause, se domáhá rovněž restituce). Rozbor Čestného kříže německé matky ve světle dosavadního poznání vypadá následovně. Nacistické vyznamenání „Ehrenkreuz der deutschen Mutter“ má své počátky v aktivitách tzv. „Reichsbund der Kinderreichen“ – tedy Národní lize početných rodin“, která byla ustavena již roku 1920. Nacionalistické důvody vzniku této Ligy v rámci velkoněmecké propagandy zapřisáhlých odpůrců Versaillské smlouvy, jsou zcela zjevné. Po nástupu Hitlera nacisté zreformovali Národní ligu početných rodin do tzv. „Reichsbund Deutsche Familie“ neboli Říšského svazu německých rodin, a začalo se programově zdůrazňovat „němectví matek“ jako dárkyň nového obyvatelstva německé říše. Byl založen tzv. „Říšský den matek“, Reichsmutterdienst, který byl každoročně uctíván vždy třetí neděle v měsíci květnu. Od 30. září vůdce započal plánovitě úsilí za zvýšení německé porodnosti. Proto požádal říšské ministry a vedení NSDAP o návrhy vedoucí ke zvýšení porodnosti a zlepšení životních poměrů německých matek. Tato pomoc obnášela přednostní udělování bytů, urychlené získávání práce pro člena rodiny a výhodné půjčky pro bezdětné rodiny. První návrh na německé vyznamenání matek pak přednesl říšský vůdce lékařů dr. Wagner, jeden ze spoluzakladatelů NSDAP. Návrh podpořili Rudolf Hess a ministr vnitra dr. Frick. Hitler pak návrh reformoval, a to po úpravách s vedoucím presidiální kanceláře vůdce a říšského kancléře dr. Meissnerem. Čestný kříž německé matky založil vůdce a říšský kancléř Adolf Hitler 16. prosince 1938 jako čestné ocenění a poděkování německého národa několikanásobným německým matkám. Zákon byl zveřejněn v říšském zákoníku 16. prosince 1938 pod č. 1923. Předpisy pro udělování řádu vyšly stejného dne v říšském zákoníku („Reichsgesetzblatt“) pod č. 1924.

Čestný kříž německé matky – Mutterkreuz – mohl být udělen jen tehdy, pokud rodiče dítěte byli německé národnosti, dítě se muselo narodit živé a zdravé a rodina musela vést spořádaný život. K prvnímu udělení Mutterkreuzu bylo třeba zaevidovat všechny matky v říši – následně i v okupovaných zemích, i v protektorátu – mající nejméně čtyři děti. Následně pak bylo třeba přijmout od místních organizací NSDAP všechny žádosti na udělení Mutterkreuzu. Návrhy na udělení Čestného kříže německé matky podával vedoucí místní organizace NSDAP – v Rájci to byl blockleiter Tugemann, vrchní účetní Salmova velkostatku (direktor Weselka byl pouze důvěrník místní buňky letovické organizace NSDAP, byl stranicky podřízen Tugemannovi), jemuž velel vedoucí letovické skupiny NSDAP Ing. Hanke (a tito všichni byli mj. zapsáni do seznamů rájecké Kriegerkameradschaft).

Podle předpisů říše tedy pouze nacista Tugemann s rájeckým starostou Rakovčíkem mohli podati návrh na udělení Mutterkreuzu kněžně Salmové. Tercium non datur. Takže nacista Tugemann – s nímž neměla rodina Salmů slovy madam Salm nic společného – navrhoval paní kněžně nacistický Mutterkreuz. A od něho též paní kněžna musela Mutterkreuz převzít. Funkcionáři NSDAP přímo v místě zjišťovali rodinné poměry a pověst navržené matky. Dále zjišťovali, zdali se v rodině nevyskytovalo pijanství, násilí, nemorálnost či lenost. Ovšem nejdůležitější pro tuto říšskou lustraci byla tzv. „arijská rasová příslušnost“. Sledovala se tím tzv. ochrana čistoty německé krve a cti, již dříve kodifikovaná norimberskými zákony, která byla jednou z podmínek vyžadovaných též říšským dotazníkem Fragebogenem. Tuto podmínku Salmova rodina se svým rozsáhlým rodokmenem samozřejmě splňovala.

Udělení Mutterkreuzu znamenalo říšské výhody pro celou rodinu. Rodina dostávala tzv. Reichshilfe – u Salmů prokázáno 5 komisaři! – tj. říšskou pomoc, která obnášela též zvýšené přiděly potravin. Jestliže toto vše je přesně doloženo konstatováním a protokolem komisařů, kteří navíc toto veřejně prohlásili na plénu MNV a vystavili na stanici SNB v Rájci všechny dokumenty o rodině Salmů za protektorátu, a nikdy to nikým v Rájci z účastníků veřejných schůzí – dokonce ani třemi obhájci Salma! – nebylo zpochybněno, je jasné, že zvýšené přiděly Reichshilfe dodávané na základě udělení Mutterkreuzu dokládají nejen říšskou příslušnost rodiny, ale též příslušný stupeň kolaborace či souběženství s III. říší. Ten spočíval v říšském privileji na otop, šatstvo, potraviny a další nedostatkové věci v době, kdy ostatní příslušníci protektorátu velmi strádali. Rodina s Mutterkreuzem měla též nárok na zvýšené bankovní úvěry. Podle předpisů říše Leopoldine Salmová takto dostala Mutterkreuz ke dni 18. května 1941, a to podle říšského plánu udělování dekorací, které poprvé takto byly uděleny 21. května 1939. Mutterkreuz se uděloval ve třech stupních, madam Leopoldine Salm jej dostala ve III. stupni v bronzu za 4 děti. Z dokladů evidentně plyne, že madam Leopoldine Salm Mutterkreuz neodmítla, jinak by jej musela vrátit a případ by musel být řešen a zapsán v evidenci NSDAP. Pak by také rodiny nevykazovala potravinové přiděly ve stupni D, tak, jak to nepochybně prokázali komisaři MNV Rájec roku 1945.

Svatba s wehrmachtem na zámku v Rájci 1944

Konečně je nutno doložit i další fenomén protektorátní éry rodiny Salmovy, který badatelka z neznámých důvodů ani slovem neuvádí. Je to fakt sňatku Salmovy dcery Idy s příslušníkem wehrmachtu III. říše, navíc s mnohonásobnými nacistickými vyznamenáními a s dekorací fašistického ustašovského státu. Příslušník jezdeckého XV. kozáckého sboru wehrmachtu dostal vysoká válečná vyznamenání – jako byly Železný kříž I. a II. třídy, dvě dekorace příslušníků národů Východu I. a II. třídy, odznak ustašovské legie, medaili VI. stupně řádu Koruny krále Zvonimíra II. třídy ve stříbře na válečné stuze, a dokonce odznak za boj muže proti muži v počtu nejméně tří. Tato vyznamenání jsem rozkryl ve spolupráci se soudním znalcem a s příslušnými faleristy podle fotografií Philippa von Schoellera z roku 1944. 12) K ilustraci prostředí této svatby lze poukázat, že na této svatbě byl jako svědek nacista a komisař pro německý hrabě Dubský z Lysic, dále tam byli nacisté Tugemann (Tugemannovu pozvánku má v kopii Archiv ministerstva vnitra) a Kabelka ze Šebetova, neidentifikovaný důstojník spojenecké formace wehrmachtu, který vedl nevěstu, a neidentifikovaný příslušník allgemeine SS v hodnosti nejméně sturmbannführera, který seděl v zámecké kapli za Tugemannem. To vše v přítomnosti zámeckého pána, který seděl v kapli v křesle vedle oltáře. Je nutno zdůraznit, že sňatek s příslušníkem wehrmachtu za přítomnosti a vůle pana Salma, který nijak neprojevil protest proti spojení své dcery s příslušníkem – dokonce vyznamenaným válečnickem III. říše jakožto agresora, který – jak praví právníci – rozvrátil a zničil republikánsko-demokratickou formu státu ČSR, dokládá výše řečený stupeň kolaborace nebo souběženství s III. říší jak pana Salma, tak i celé rodiny. Lze konstatovat, že fenomén této svatby média po desetiletí naprosto utajují s výjimkou publikaci dr. Stehlíka v Květech a mých např. v Nár. Osvobození.

Závěrem

Obraz vývoje osobnosti Hugo Salma a jeho rodiny v Rájci, zahrnující dobu od I. světové války až do r. 1945, je podle mne obrazem velmi kratičké éry loajality k ČSR a poté odklonem od této loajality k manifestnímu německví a nakonec k jistému stupni souběženství a kolaborace s III. říší, která při rozboru všech uváděných dokladů, svědectví a indicií nemůže být zpochybněna. Tento obraz je v naprostém nesouladu s idylickým obrazem, vykresleným autorkou Ditou Jelínkovou, i přes její velkou snahu o komplexní pohled na životní příběh Hugo Salma. Tato má polemická studie zobrazuje stav poznání k počátku roku 2011.

Poznámky

1) Viz např. Stížnost na porušení ústavních práv občana České republiky zvláště podle Listiny práv čl. 15 a 17 RNDr. Jitce Seitlové, zástupkyni Kanceláře obhájce práv v Brně, ze dne 14. II. 2009 se soupisem ukradených reálií a dokumentů o členství Hugo Salma v NSRKB, zejména alba Kriegerkameradschaft Rájec s foto Hugo Salma, protokolu o činnosti Huga Salma za okupace, a dvou protokolních knih města Rájce za léta 1929–1946 a 1937–1946, z nichž byla roku 2009 dohledána jen jediná kniha. – Přípis Ministerstvu vnitra ČR od ČSBS Blansko–Boskovice čj. 64/Oá-2009 o neochráněním písemností a reálií státní nespolehlivosti Hugo N. Salm-Reifferscheidta, nar. 14. 10. 1893, k nacistické NSRKB, BDO, DAF v Rájci – Žádost ČSBS Blansko–Boskovice o vyšetření a dohledání státního majetku – protokolu o výslechu Hugo Salma, alba NSRKB – Kriegerkameradschaft Rájec a praporu rakouských veteránů-kriegerkameraden I. války ze zámku Rájec. – Přípis města Rájce k žádosti o dohledání dokumentů k případu Hugo Salma, čj. 1313/08, z 9. 1. 2009, a řada dalších dokumentů o vyhledávání odcizené dokumentace. – Usnesení Policie Blansko ORBK 1734-ČH-TČ -2004 atd., o prokázání krádeže knih protokolů a schůzí obecního výboru a zastupitelstva 1926–1946 a 1937–1946. Ztráty a krádeže dokumentace o Hugo Salmovi šetří v současnosti mj. i Odbor archivní správy ministerstva vnitra, který vyzval Mor. zem. archiv k žalobě na Městský úřad Rájec za škodu na státním majetku neochráněním protokolních knih s péčí řádného hospodáře a pro podezření z nezákonné manipulace s dokumentací ve prospěch restituce Salm. K případu existuje další rozsáhlá dokumentace.

2) Stehlík P., Skandální pozadí velkých restitučních kauz šlecht. Jak chrání odpovědní činitelé zájmy naší země. 1. vyd., GARN

Brno 2003, str. 3–68, Fragebogeny Salmů a oddací list Idy Salm-Schoeller s uvedením Abrechta Dubsyho jako svědka na svatbě, 93–97. – CUI BONO RESTITUCE II. (cituj vyd. poslední ruky), Centrum rozvoje a prosperity Praha 2007, druhé doplněné a aktualizované vydání, žalovaná stať Evy Nečasové, Kauza Salm-Reifferscheidt, str.10–30, dokumenty DAF, NSRKB, BDO, Fragebogeny atd., str. 32–44. Zdrucující kritika nálezu ÚS z r. 2005 od prof. Pavlíčka viz str. 229. – Benda J., Restituce majetku bývalých šlechtických rodů po roce 1989, Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky 8/2010, kauza Salm str. 324–372. Zde je zajímavé, že již dr. Stehlík rozkryl nepravdy o tzv. zachránění pátera Pekárka – kde navíc vůbec nefiguroval pan Salm, ale jeho manželka – a o lékaři Kyzlinkovi jako odbojáři. ČSBS Boskovice i Muzeum Blansko mají čestná prohlášení osob vážících se k dr. Kyzlinkovi, která vypovídají, že dr. Kyzlink se žádného odboje neúčastnil. Dále jsou rozebírány výpovědi osob obhajujících Salma jako nevěrohodné a irrelevantní.

3) Zápis úmrtní. D 180/46, SOKA Blansko, rubrika 6: „Státní příslušnost říšskoněmecká je dosud sporná, protože není dosud vyřízena žádost o zjištění čl. státního občanství podle par. 1 odst. 3 a 4 dekretu č. 33/1946.“ – Rubrika 17: „Veškerý majetek zajištěn z důvodu konfiskace, o které nebylo dosud pravoplatně rozhodnuto. Jsou tu značné dluhy? Ano.“ Podepsán předseda MNV Bezdek, dva svědkové, Leopoldine Salmová a Alžběta (Elisabeth) Salmová. – Předseda MNV ke státní příslušnosti napsal alibistické vyjádření, které nemohlo zastít fakt, že **Salm zesnul jako říšský státní příslušník in articulo mortis**, bez ohledu na právní spor o občanství. Občan v okamžiku smrti nemohl mít sporné občanství – buďto měl jedno, či druhé – anebo byl bez občanství! Kdyby byl bez jakékoli příslušnosti, určovaly předpisy výraz „bezdomovec“. Později úřady psaly do dokladů Salmovým dětem „německý bezdomovec“, což je přesný opak čl. státní příslušnosti. – Viz Seznam německých státních příslušníků, kteří nebyli odsunuti a byli členy organizace Hitlerjugend a Deutsche Mädchen, č.j. 168/taj/50, ze dne 31. května 1950 na Kraj. velitelství NB Brno, velitel stanice vrch. strážmistr Bartoň.

4) Termín „Streudeutsche“ uvádí registrační karta NSRKB – Kriegerkameradschaft z kartotéky nacisty Tugemanna, jejíž fotokopii líčivé strany má Archiv ministerstva vnitra ČR, na jméno Hugo Salma ev. č. 53, člen. číslo 142. Později byly tyto karty dle říšských předpisů nahrazeny kartami Kriegerkameradschaft Raitz, ale Salmova originální karta je ztracena. V archivu SOKA Boskovice byly dohledány dvě originální karty z Tugemannovy kartotéky NSRKB, a to členů Blazka a Wojtecha – jež náhodně nebyly zkartovány po r. 1943 na území protektorátu (v říši podlely všechny skartaci po rozkazu führera z r. 1943). Ty dokazují jednak souvislost Kriegerkameradschaft Streudeutsche a Kriegerkameradschaft Raitz, jednak jejich originální rubové strany dokazují dary a členské příspěvky. Hrubou nedbalostí orgánů státu a zejména trestuhodně ledabylým opatrováním originálu Tugemannovy kartotéky jak městem Rájec, tak následníky se nedochovala ani originální karta Salma ke Kriegerkameradschaft Streudeutsche, ani originální karta Salma ke Kriegerkameradschaft Raitz tak, jako se dochovaly u Blazka a Wojtecha. Je štěstí pro stát, že MV uchovalo alespoň fotokopii líčivé strany karty Kriegerkameradschaft Streudeutsche Hugo Salma. Ovšem nálezy těchto karet jednoznačně dokládají platební povinnost člena Kriegerkameradschaft. Jestliže Salm měl vystaven registrační kartu Kriegerkameradschaft, jak svědčí fotokopie Archivu ministerstva vnitra, pak měl povinnost placení příspěvků – jak to ostatně doložili v protokolu komisaři MNV Rájec roku 1945. (SOKA Boskovice, t. č. neinv. nález pí archivářky M. Wetterové, ověřené fotokopie karet Blazka a Wojtecha má autor příspěvku.) – **Dokumentační nedbalost města i částečně státu – a zejména krádeže v Rájci (!) – vytvořily prostor pro dlouholeté spekulace o členství Salma v NSRKB, kterou jsme museli pracně rekonstruovat z torzovitě dochovaných dokumentů, než se zdařilo určit jeho členství.** Badatelce nelze vytýkat neznalost této věci – ovšem neměla by na toto téma spekulovat. – Stejně tak bylo ukradeno album Kriegerkameradschaft s foto pana Salma uchovávané u Tugemanna, které by dnes mělo vysokou sběratelskou hodnotu odhadem cca 160.000 Kč. Nelze ani vyloučit, že zloděj či potomek ještě dnes album vlastní – a někoho s ním vydírá. **Album totiž kompromitovalo nejen pana Salma, ale též řadu místních a okolních kriegerkameradů.** Totéž se týká praporu rakouských veteránů kriegerkameraden I. války uchovávaného na zámku p. Salma, kdy byl zcizen před r. 1953, před převzetím zámku Nár. památkovým ústavem. Prapor by měl hodnotu odhadem až 250.000 Kč (!). Opět nelze vyloučit, že zloděj či potomek uchovává tento prapor doposud.

– Útoku na Čechy se jako příslušník Freikorpsu v Rájci účastnil Salmův ředitel šamotky Augustin, uprchlý do Rakous, který se navrátil po amnestii II. republiky a pan Salm nejen že jej z podniku neodstranil, ale ponechal ho nadále ve funkci ředitele. V Letovicích se útoku na Čechy účastnil Kálnokyho německý zahradník Waldeck, jenž po nich střílel ze zámku.

5) Max Zahn, další ze členů Kriegerkameradschaft Rájec, byl po Augustinovi dalším ředitelem Salmovy šamotové továrny v Rájci. Salmovy podniky za I. ČSR byly zapsány v obchodních rejstřících jak jako české, tak i německé podniky. Této otázce se nyní věnuje jiný badatel. – Max Zahn jako blockhelfer NSDAP a horlivý germanizátor byl odsouzen Mimořádným lidovým soudem v Brně rozsudkem ze dne 9. listopadu 1945 k 7 letům těžkého žaláře, zemřel již r. 1945. Nár. archiv Praha, Lsp 192/45.

6) Vojenský historický archiv – Landsturmevidenzblatt Hugo Mikuláš (!) Salm Reifferscheidt, Geburtsjahr 1893, Gruppe F, odveden 1914 poručík domobrany, ... (17) Popis služební činnosti. Evidenční list s vlastnoručním podpisem Hugo Salma.

7) L. c.

8) Protokol 5 komisařů MNV Rájec : H. Salm Reifferscheidt, osvědčení o nár. spolehlivosti, čís. 2718/295-1945, příloh 24 (ztraceny). Str. 3.

9) O. c., str. 1.

10) Ergenzinger F., Kameraden. Ein Bildbuch vom NS-Reichs Krieger Bund. Herausgegeben von der Propaganda-Abteilung des NS-Reichs Krieger Bund, 1940, s. 24 – rozkaz Hitlera z 4. 3. 1938.

11) Schoeller Ida A/9-01307/R-59 z 16. 10. 1959, Krajská správa ministerstva vnitra Brno pro MV Praha I. zvláštní odbor – akce R. Str. 1. – Archiv Ministerstva vnitra ČR Praha.

12) Znalecký posudek soudního znalce J. Kounovského, Zbraslav, pol. 3/2001, ze 6. srpna 2001. Jako první určil medaili Řádu koruny krále Zvonimíra plk. Jedlánek z VHÚ Praha.